

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
СЕКТОР СОЦІАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ**

Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту історії України
НАН України
28 листопада 2013 р.

Опубліковані статті відбивають точку зору авторів,
яка не завжди збігається з думкою Редакційної Колегії.
Відповідальність за точність цитувань несе Автор

Адреса редакції: 01001, м. Київ, вул. М. Грушевського, 4, к. 506
<http://www.history.org.ua/socium/contents.htm>
E-mail: gorobets@history.org.ua
Fax: (044) 279 63 62

ISSN 1995-0322

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
Масової інформації КВ № 6936 від 04.02.2003 р.

© Інститут історії України НАНУ
© Автори

СОЦІУМ

Альманах соціальної історії

Випуск 10

Засновник

Інститут історії України НАН України

Редакційна Колегія

Валерій Смолій, академік НАН України – *головний редактор*

Віктор Горобець, д.і.н. – *відповідальний редактор*

Наталя Старченко, к.і.н. – *заступник відповідального редактора*

Наталія Білоус, к.і.н. – *відповідальний секретар*

Геннадій Боряк, д.і.н., професор, член-кор.
НАН України, *Інститут історії України НАНУ*

Юрій Волошин, д.і.н., професор, *Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка*

Мирон Капраль, д.і.н., професор, *Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України*

Олексій Толочко, д.і.н., професор, член-кор. НАН України,
Інститут історії України НАНУ

В'ячеслав Мордвінцев, д.і.н., професор, *Київський національний університет ім. Тараса Шевченка*

Василь Ульяновський, д.і.н., професор, *Київський національний університет ім. Тараса Шевченка*

Київ
2013

СОЦІУМ

Альманах соціальної історії

Випуск 10

ЗМІСТ

Соціальні групи та соціальна мобільність

- 9 *Володимир Александрович.* Майстри «малих» осередків українського малярства історичного перемишльсько-львівського регіону першої половини XVII ст.
- 31 *Юрій Волошин.* Населення домогосподарств і структура родин мешканців Полтави другої половини XVII ст. (за матеріалами сповідних розписів)
- 51 *Оксана Романова.* «А се церковніи люди...». Склад церковних причтів у Київській митрополії (на прикладі Ніжинської протопопії 1740 р.)
- 97 *Оксана Карліна.* Соціальна структура населення міст і містечок Волинської губернії наприкінці XVIII ст.
- 115 *Максим Яременко.* «Фактор міста» у «латинському шкільництві» Гетьманщини XVIII ст.

Історія середовища

- 131 *Олександр Одрін.* Домашні улюбленці в античних державах Надчорномор'я
- 144 *Раймонда Рагаускене.* Из «истории животных»: собаки при дворе правителей Великого княжества Литовского (до середины XVII в.)
- 161 *Наталія Білоус.* «Маскарад тварин» у жартах і пародіях луцьких канцеляристів другої половини XVII ст.

Антропологія права

- 193 *Юрій Зазуляк.* Честь та злочин у кримінальному правосудді Руського воєводства XV ст.
- 216 *Аляксандр Груша.* Улада непарушнасці і памяці: «старина» і яе трансфармацыя ў XV – першай трэці XVI ст.
- 246 *Наталля Сліж.* Шлюбныя і пазашлюбныя стасункі шляхты ў звычайным праве і заканадаўчых актах ВКЛ

Огляди та рецензії

- 291 *Наталія Білоус*. [Рец.] Тастаменты шляхты і мяшчан Беларусі другой паловы XVI ст. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі», 2012. – 670 с. + Іл.
- 294 *Василь Кононенко*. [Рец.] Kuraś K. Współpracownicy i klienci Augusta A. Czartoryskiego w czasach saskich. – Kraków: Towarzystwo wydawnicze «Historia Jagellonica», 2010. – 365 s.
- 299 Відомості про авторів

SOCIUM

An Almanac of Social History

No. 10

CONTENTS

Social groups and social mobility

- 9 *Volodymyr Aleksandrovych*. The masters of the small workshops of Ukrainian arts in the historical Przemyśl-Lviv region in the first half of the XVII century
- 31 *Iurii Voloshyn*. The structure of households and families in Poltava in the latter half of the XVII century (based on the records of confessions)
- 51 *Oksana Romanova*. «These are the men of the cloth...» The structure of the clergy of the parishes of Kyivan Metropolitanate (based on the Nizhyn protopope district in 1740)
- 97 *Oksana Karlina*. The social structure of city and town population in the Volhynian government in late XVIII century
- 115 *Maksym Iaremenko*. «The factor of the city» in the «latinate schooling» in the Hetmanate in XVIII century

The history of environs

- 131 *Alexander Odrin*. Pets in antique city-states on the Northern Black Sea littoral
- 144 *Raimonda Ragauskene*. From «animal history»: dogs in the courts of the governors of the Grand Duchy of Lithuania (up to mid – XVII century)
- 161 *Nataliia Bilous*. «Animal Masquerade» in puns and parodies of the Luts kian clerks in the latter half of the XVII century

The anthropology of jurisprudence

- 193 *Iurii Zazuliak*. Honor, Crime and the Administration of Criminal Justice in the Rus' Palatinate in XV century
- 216 *Aliaksandr Hrusha*. The power of the constancy and of memory: «antiquity» and its transformations in XV – the first third of the XVI century
- 246 *Natallia Slizh*. Marital and extramarital relations in the gentry milieu according to common law and legislative acts of the Grand Duchy of Lithuania

Reviews and overviews

- 291 *Nataliia Bilous*. [Review] *Tastamenty shliakhty i miashchan Belarusi drugoi palovy XVI st.* – Minsk: Belaruskaja Entsyklapediaia imia Petrusia Brouki, 2012. – 670 p. Illustrated.
- 294 *Vasyl' Kononenko*. [Review] Kuraś K. *Współpracownicy i klienci Augusta A. Czartoryskiego w czasach saskich.* – Kraków: Towarzystwo wydawnicze «Historia Jagellonica», 2010. – 365 p.
- 299 Information about the Authors